

Ember – állat interakciók

Társállatok etológiája

1. Az alkalmazott etológia helye és szerepe az etológiai kutatásokban

- Gazdasági és állatvédelmi szempontok
- Mi tekinthető „társállatnak”? Kulturális és ökológiai vonatkozások
- A természetes környezet fogalma

2. Viselkedési változások: genetikai és egyedfejlődési folyamatok

- Evolúciós léptékű változások: domesztikáció
- Az egyedi tapasztalatok és a tanulás szerepe: szelídítés, habituáció

3. Szocializációs mechanizmusok

- Az ember szerepe a fajtársfelismerő rendszerben
- Szocializáció a fajtársakhoz
- Milyen mértékben változik meg a fajspecifikus szociális szerveződés az emberrel való együttélés során?

4. A társállat funkció élettani vonatkozásai

- Stresszérzékenység
- A szaporodási viselkedést szabályozó mechanizmusok
- Az ivartalanítás hatásai

5. Interspecifikus kommunikáció

- Ember-állat kommunikáció
- Az interspecifikus kommunikációban alkalmazott jelek: módosul-e a fajspecifikus viselkedésmintázat?
- Egymás jeleinek értelmezése az ember-társállat interakciókban

6. Társállatokkal való interakciók: kölcsönös hatások az életminőségre

- Társállatok tartása
- Terápiás állatok alkalmazása
- Mentális és élettani hatások

7. A kutya – haszonállatból főállású társállat?

- A farkas és a kutya viselkedésének összehasonlítása
- A kutya intraspecifikus és interspecifikus szociális viselkedésének összehasonlítása
- Az emberi környezetben betöltött szociális szerep – farka vagy család?
- A kutya-ember kötődés mint humán analóg szociális viszony

8. Két második legjobb barát: a (nem-szociális) macska és a (préda) ló

- Szociális rendszer, territóriumhasználat, szaporodás
- Predációs és predációelkerülő viselkedésformák
- A szociális viszony jellege ember és macska/ló között

9. Vadállatok tartása társállatként

- Fajnak megfelelő tartás, természetes környezet
- Veszélyes és/vagy veszélyeztetett?
- Egy modern domesztikációs kísérlet: szelídségre szelektált rókák

10. Agresszió

- Az agresszió biológiai funkciója
- Mennyiben különbözik a fajtársak és az ember irányába mutatott agresszió?
- Mit tudunk a veleszületett és a környezeti tényezők szerepéről, arányáról?

11. „Abnormális” viselkedés

- Hogyan definiálható a normális vagy abnormális viselkedés egy társállatnál?
- Genetikai és egyedfejlődési tényezők
- Terápiás lehetőségek (gyógyszerek, feromonok, viselkedésterápia)

12. A mesterséges környezet hatása: az állatok viselkedése menhelyi, állatkerti körülmények között

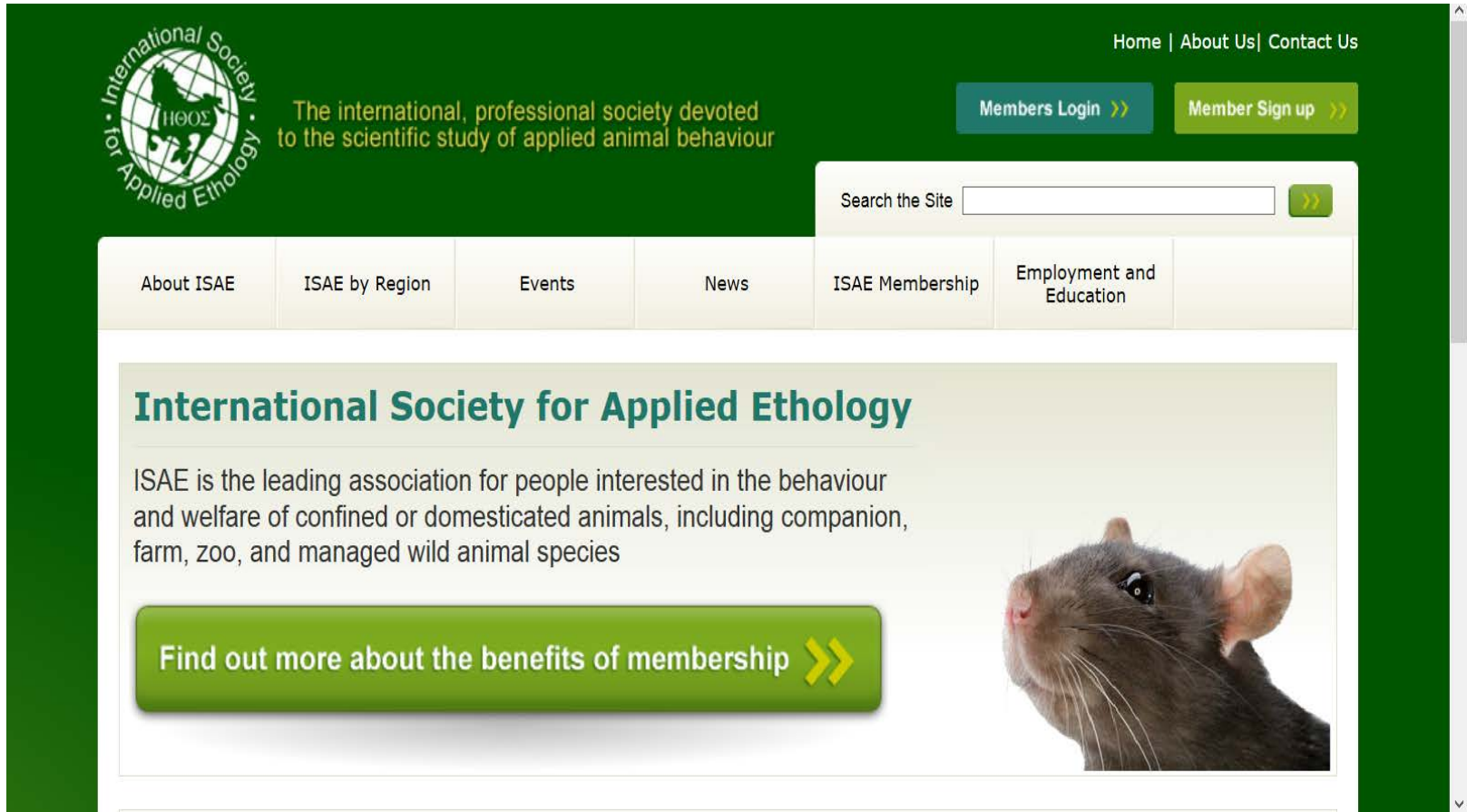
- Szociális berendezkedés különböző tartási viszonyok mellett
- Viselkedéstesztelés
- Szociális depriváció, rehabilitáció

13. Állatvédelmi-állatjóléti kérdések – jogi és biológiai vonatkozások

- Jogszabályi környezet, hazai és EU előírások
- Kulturális különbségek
- Társadalmi elfogadottság - civil szervezetek

■ Vizsga: beugró + szóbeli

Applied Ethology

The screenshot shows the homepage of the International Society for Applied Ethology (ISAE). The header is dark green with the ISAE logo on the left, which features a globe and the text "International Society for Applied Ethology" and "1100Σ". To the right of the logo is the tagline: "The international, professional society devoted to the scientific study of applied animal behaviour". Further right are navigation links: "Home | About Us | Contact Us", "Members Login >>", and "Member Sign up >>". Below the header is a search bar with the text "Search the Site" and a green search button. A horizontal menu contains the following items: "About ISAE", "ISAE by Region", "Events", "News", "ISAE Membership", and "Employment and Education". The main content area has a light green background and features the title "International Society for Applied Ethology" in a bold, teal font. Below the title is a paragraph: "ISAE is the leading association for people interested in the behaviour and welfare of confined or domesticated animals, including companion, farm, zoo, and managed wild animal species". To the right of this text is a close-up photograph of a grey mouse's head. At the bottom of the main content area is a large green button with the text "Find out more about the benefits of membership >>".

Anthrozoology

isaz

international society for anthrozoology

[HOME](#) [NEWS](#) [CONTACT](#) [FORUMS](#)

[ABOUT ISAZ](#)

[MEMBERSHIP](#)

[JOURNAL](#)

[CONFERENCES](#)

[AWARDS & FUNDING](#)

[SUPPORT](#)

[OPPORTUNITIES](#)

[RESOURCES](#)

Welcome!

Dramatic changes in people's attitudes towards animals and their treatment have occurred in the last 20-30 years. In almost every sphere of animal use – pet keeping, farming, research, conservation, zoos, ecotourism, hunting, and veterinary medicine – people are re-examining and re-evaluating their relationships with animals and the natural world. This process has, in turn, stimulated a growing scientific and scholarly interest in the new field of Anthrozoology: the study of the interactions between human and non-human animals.

ISAZ 2017 Conference

June 22-25, 2017
(Satellite Session
June 26)
Davis, California
USA

[Click to learn more](#)

[NEW AWARD](#)

Alkalmazott etológia

Viselkedés és jólét:

- Háziállatok + fogságban tartott állatok

Hot topics:

- Környezetgazdagítás
- Viselkedési problémák
- Szenvedés (fájdalom, stressz)
- Tenyésztés/genetika
- Állati tudat?
- Tudományos módszerek (stat)
- Gazdaságosság vs. jólét

Gazdasági és állatvédelmi szempontok

Költség vs. etika

Ideális tartási körülmények

→ nagyobb haszon vagy jólét?

- Elhelyezés
→ méret, táplálkozás-ürítés...
- Fajtársak
→ szociális rend, hierarchia, szaporodás...
- Egyedfejlődés
→ elválasztás, növekedés, ivarérés...
- Tanulás
→ habituáció, viselkedéskontroll, sztereotíp viselkedés...

Mi tekinthető „társállatnak”?

Alkalmazott etológia ‘alanyai’

- Gazdasági állatok
→ háziállatok (De strucc? Kedvenc?)
- Állatkerti állatok
Ha otthon tartjuk társállat? Gondozó?
- Laborban tartott állatok
Kötődés? ‘Fejlett’ fajok?
- Társállatok
→ háziállatok közül a ‘kedvencként’ (különösebb hasznos funkció nélkül) tartottak (házörző?) + vadállatok?

Kulturális vonatkozások

- Miért nem eszünk kutyát?
- Macskát? Lovat? ... Indiában tehenet?
- Húsvéti nyulat?

- Ember – állat kötődés
→ aszimmetrikus?

A természetes környezet fogalma

- Háziállatok
→ genetikai változások, van-e határ?
- Vadállatok
→ alkalmazkodási képesség, szenvedés mérése
(állatkert, labor, társ!)
- Hüllők – gerinctelenek
→ ‘alacsonyabb rendűek’?

Tinbergeni kérdések a viselkedésről

Ultimális

- Evolúció

Mi a funkciója az ősóknél/rokon fajoknál?

- Funkció

Mi a közvetlen célja, miként járul hozzá az egyed reprodukív sikeréhez?

Proximális

- Mechanizmus

Hogyan működik, mitől jelenik meg?

- Egyedfejlődés

Hogyan alakul ki/változik az egyed élete során?

